

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL M. B. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2019 m. vasario 20 Nr. 242-69
Vilnius

Lietuvos bankas gavo M. B. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. gegužės 11 d. Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 060 (toliau – Taisyklės) pagrindu pareiškėjas ir draudikas sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (toliau – Draudimo sutartis Nr. 1), kurią patvirtina draudimo liudijimas GJELT Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Draudimo liudijimas). Draudimo sutartimi Nr. 1 draudimo variantu „Mini“ nuo 2017 m. gegužės 12 d. iki 2018 m. gegužės 11 d. buvo apdraustas butas, esantis adresu: (*duomenys neskelbtini*).

2017 m. gegužės 11 d. pareiškėjas ir draudikas sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (draudimo liudijimas GJELT Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Draudimo sutartis Nr. 2), kuria nuo 2017 m. gegužės 12 d. iki 2018 m. gegužės 11 d. apdraudė namų turta, esantį adresu: (*duomenys neskelbtini*). Draudimo liudijime nurodytas draudimo variantas „Midi“, draudimo objektas – namų turtas pagrindiniame pastate.

2017 m. gruodžio 16 d. pareiškėjas informavo draudiką, kad 2017 m. gruodžio 15 d. pastebėjo, jog deformavosi buto grindų danga. Pareiškėjas nurodė, kad sugadinimai buvo pastebėti po pajūryje buvusių smarkių liūčių, per kurias buvo apsemta po namu esanti automobilių stovėjimo aikštelė.

2017 m. gruodžio 21 d. draudiko partneris UAB „Smart claims“ (toliau – Ekspertas) atliko sugadinto turto apžiūrą ir surašė turto apžiūros akta, kuriame užfiksuota, kad grindys sugadintos neaiškiais aplinkybėmis.

2018 m. sausio 11 d. Ekspertas pateikė papildomą nuostolių priežasties nekilnojamam turtui įvertinimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Eksperto išvada), kuriame nurodyta, kad „Pastato cokolinio aukšto, kuriame yra automobilių parkavimo vietos, užliejimas negali įtakoti kokybiškai įrengtos perdangos ir ant jos esančių konstrukcijų sudrėkimo. Pati perdanga užlieta nebuvo, todėl versija, kad cokolinio aukšto užliejimas galėjo sudrėkinti perdangą ir ant jos esančias konstrukcijas bei grindų dangą, yra atmetama, kaip mažai tikėtina.“ Eksperto išvadoje taip pat nurodyta, kad iš turimos informacijos matyti, kad po ankstesnio 2015 m. balandžio 25 d. įvykio, kai po vandentiekio avarijos pareiškėjo bute buvo sudrėkusi grindų danga, laminuota grindlenčių danga nebuvo pakeista. Eksperto išvadoje pažymėta, kad „Kita draudimo kompanija yra pilnai padengusi grindų keitimo ir sienų perdažymo kaštus“.

2018 m. sausio 12 d. draudikas paprašė pareiškėjo patikslinti grindų keitimo aplinkybes ir pateikti duomenis, patvirtinančius, kad grindys po 2015 m. įvykio buvo pakeistos. Pareiškėjas atsakė, kad tokių duomenų neturi.

2018 m. sausio 18 d. draudikas priėmė sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, toks sprendimas buvo priimtas iš esmės remiantis Eksperto išvada: joje teigiama, kad per pareiškėjo nurodytą įvykį jokios žalos nebuvo padaryta, o nuostoliai dėl sudrėkusių grindų po 2015 m. įvykio jau buvo atlyginti kitos draudimo bendrovės.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu, todėl kreipėsi su pretenzija nurodydamas, kad grindys po 2015 m. įvykio buvo pakeistos, informavo, kur buvo įsigytos medžiagos grindims keisti ir kad darbus atliko fizinis asmuo. Pretenzijoje pareiškėjas taip pat nurodė,

kad dėl įvykio reikalauja išmokėti 2 300 Eur dydžio draudimo išmoką.

Draudikas atsakydamas į pretenziją dar kartą pareiškėjui nurodė, kad, įvertinus grindims padarytus sugadinimus, buvo nustatyta, kad pastato cokolinio aukšto užliejimas negalėjo lemti kokybiškai įrengtos perdangos ir ant jos esančių konstrukcijų sudrėkimo, nes pati perdanga aplieta nebuvo. Draudiko teigimu, iš *Swedbank P&C Insurance AS* gauta informacija ir nuotraukos patvirtina, kad nuo 2015 m. įvykio grindų danga nebuvo keista. Atsižvelgdamas į tai, draudikas teigė, kad sprendimas nebus keičiamas.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko argumentais, todėl kreipėsi į Lietuvos banką ir nurodė, kad draudikas savavališkai perkvalifikavo žalą pagal kitą draudimo sutartį, pagal kurią butas apdraustas „Mini“ draudimo variantu. Pareiškėjo teigimu, draudikas žalą turėjo administruoti pagal draudimo sutartį, kurioje nurodytas draudimo variantas „Midi“. Pareiškėjas pateikė nuotraukas, kuriose matyti, kad automobilių stovėjimo aikštelės danga yra šlapia. Jis teigia, kad vanduo iš stovėjimo aikštelės skverbėsi tiek per perdangas, tiek per sienas, todėl žala buvo akivaizdi ir yra užfiksuota Eksperto išvadoje. Taip pat pareiškėjas nurodo, kad po 2015 metų įvykio grindų danga buvo pakeista, nes to nepadarius būtų supelijęs visas butas, ir teigia, kad draudikas, siekdamas nustatyti liūties buvimo faktą, rėmėsi klaidingu laikotarpiu. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas mano, kad draudikas be pagrindo atsisako kompensuoti pareiškėjo turtui padarytą žalą, ir prašo rekomenduoti išmokėti 2 300 Eur draudimo išmoką.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjo kreipimesi nurodytas aplinkybes pakartojo atsakyme į pretenziją išdėstytus argumentus ir papildomai pažymėjo, kad pareiškėjas turi dvi draudimo sutartis. Viena buvo apdraustas namų turtas (kilnojamasis turtas) „Midi“ variantu, kita pastato konstrukcijos (pvz.: sienos, grindys, lubos) „Mini“ variantu. Draudikas nurodė, kad pareiškėjas registruodamas įvykį pasirinko namų turto draudimo liudijimą, tačiau kadangi pranešime nurodyta, kad sugadintas ne namų turtas, o pastato konstrukcija (grindys), draudikas tinkamai perregistravo įvykį pagal pastatų draudimo sutartį. Draudiko manymu, Eksperto išvada patvirtina, kad pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis žala negalėjo kilti ir kad pareiškėjo grindys deformavosi dėl 2015 m. balandžio 25 d. įvykio, po kurio *Swedbank P&C Insurance AS* pareiškėjui atlygino visą patirtą žalą. Atsižvelgdamas į tai, draudikas prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiško ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą, Lietuvos bankas vertina pateiktus įrodymus ir tuo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad ginčas tarp šalių kilo dėl draudiko atsakymo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl grindų sugadinimo pareiškėjo patirtą žalą.

Vertinant ginčo šalių argumentus dėl galiojančios draudimo apsaugos apimtys, pažymėtina, kad Lietuvos bankui pateikti duomenys patvirtina, kad pareiškėjas 2017 m. gegužės 11 d. su draudiku sudarė dvi draudimo sutartis. Pagal Draudimo sutartį Nr. 2 draudimo variantu „Midi“ buvo apdraustas namų turtas, o pagal Draudimo sutartį Nr. 1 draudimo variantu „Mini“ buvo apdraustas butas. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.2 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad kilnojamasis daiktas, įeinantis į nekilnojamąjį daiktą ir praradęs savo individualius požymius, yra nekilnojamojo daikto dalis. Taisyklių 35.1 papunktyje nurodyta, kad apdraudus butą bus apdrausti šie elementai: „b) vidaus apdaila įskaitant santechnikos įrenginius (pvz., vonia, praustuvas ir pan.), elektros instaliacija, grindų danga, lubų apdaila, laiptai, esantys buto viduje“. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad nėra pagrindo teigti, kad sugadintas turtas – grindys – nėra laikomas nekilnojamo turto dalimi, todėl darytina išvada, kad grindys buvo apdraustos pagal Draudimo sutarties Nr. 1 sąlygas draudimo variantu „Mini“, todėl draudikas pagrįstai administravo žalą vadovaudamasis šiomis sąlygomis.

Vertinant pareiškėjo reikalavimą įvykį pripažinti draudžiamuoju, pažymėtina tai, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 10 dalimi, draudimo apsauga – tai draudiko įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. CK 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi draudikas įsipareigoja už

sutartyje nustatyta draudimo įmoką sumokėti draudėjui arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Pareiga mokėti draudimo išmoką draudikui kyla tik tada, kai įvykio aplinkybės atitinka konkrečius draudimo sutartyje nurodytus draudžiamąjį įvykio požymius, o įvykiai neatitinka nedraudžiamųjų įvykių apibrėžimo.

Pagal CK 6.156 straipsnio nuostatas, šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas nustato imperatyviosios teisės normos. Teisėtai sudaryta sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis). Svarbu pažymėti, kad tarp šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Nuo pasirinktos draudimo apsaugos priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus, t. y. draudimo įmokos, dydis. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013).

Pažymėtina, kad pareiškėjas, sudarydamas Draudimo sutartį Nr. 1, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, susijusius su apdraustu turtu, nuo galimos žalos, o draudikas įsipareigojo išmokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, kada įvykis yra pripažįstamas nedraudžiamuoju. Sudarydamas draudimo sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, kurios apibrėžia jo prisiimamą riziką, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Nagrinėjamu atveju pareiškėjo ir draudiko sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama Draudimo sutarties Nr. 1 dalis. Todėl sprendžiant dėl konkrečių aplinkybių priskyrimo prie draudžiamųjų įvykių turi būti vadovaujama šalių sudarytos sutarties nuostatomis, jeigu jos neprieštaruja imperatyviosioms įstatymo normoms.

Taisyklėse paaiškinta, kad, atsižvelgiant į pasirinktą draudimo variantą, „pastatai, butai ir juose esantis namų turtas apdraudžiami nuo sugadinimo, sunaikinimo arba praradimo dėl draudžiamųjų įvykių, įvykusių staiga ir netikėtai draudimo sutarties galiojimo metu.“ Tai reiškia, kad šiuo atveju pareiškėjui draudimo apsauga galioja tik dėl staiga ir netikėtai draudimo sutarties galiojimo metu įvykusiai rizikai, kurią apima pareiškėjo pasirinktas „Mini“ draudimo variantas. Draudiko teigimu, šiuo atveju joks draudžiamasis įvykis staiga ir netikėtai neįvyko, nes požeminės automobilių stovėjimo aikštelės užliejimas negalėjo turėti įtakos pareiškėjo grindų sudrėkimui. Šiuos savo teiginius pagrįsdamas draudikas pateikė Eksperto išvadą, kurioje nurodyta, kad pastato cokolinio aukšto, kuriame yra automobilių stovėjimo aikštelė, užliejimas negali turėti įtakos kokybiškai įrengtos perdangos ir ant jos esančių konstrukcijų sudrėkimui. Tuo remiantis Eksperto išvadoje teigiama, kad pareiškėjo nurodyta įvykio versija, kad dėl užlieto cokolinio aukšto galėjo sudrėkti perdangos ir ant jos esančios konstrukcijos bei grindų danga, yra mažai tikėtina.

Pareiškėjas teigia, jog draudikas administruodamas žalą nepagrįstai rėmėsi Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos duomenimis, kad 2017 m. gruodžio 1–15 d. Klaipėdoje ir jos apskrityje liūčių užfiksuota nebuvo, nes, pareiškėjo teigimu, liūtis, sukėlusį žalą, buvo 2017 m. lapkričio 13 d. Vertinant šiuos teiginius, pažymėtina, kad draudikas iš esmės rėmėsi Eksperto išvadoje nurodytomis aplinkybėmis, kad „automobilių parkavimo vietos, užliejimas negali įtakoti kokybiškai įrengtos perdangos ir ant jos esančių konstrukcijų sudrėkimo“, tai reiškia, kad šiuo atveju draudikas teigia, kad net ir liūtis atveju automobilių stovėjimo aikštelės užliejimas negalėjo turėti įtakos tam, kad sudrėko pareiškėjo grindys. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas iš esmės neginčija, kad liūtis Klaipėdos mieste galėjo būti, todėl pareiškėjo teiginiai, kad liūtis buvimo faktui nustatyti draudikas rėmėsi neteisingu laikotarpiu, nėra reikšmingi.

Draudiko teigimu, aplinkybės, kad pareiškėjo grindų danga negalėjo sudrėkti dėl požeminės automobilių stovėjimo aikštelės užliejimo, taip pat pagrindžia Eksperto išvadoje nurodyti duomenys, kad pareiškėjo buto grindys buvo sugadintos dar per 2015 m. įvykį, ir dėl minėto įvykio *Swedbank P&C Insurance AS* pareiškėjui jau yra atlyginusi žalą. Tai, draudiko

teigimu, paaiškina, kokiomis aplinkybėmis pareiškėjo grindų danga buvo sugadinta, ir kartu patvirtina Eksperto išvadoje nurodytus duomenis, jog grindys buvo sugadintos ne pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis.

Vertinant šiuos argumentus, pažymėtina, kad Eksperto išvadoje nurodyta, kad „UAB „Smart Claims“ Ekspertai, kitos draudimo kompanijos užsakymu, pareiškėjo bute jau yra darę eilę apžiūrų dėl skirtingų įvykių. 2015 m. balandžio 24 d. buvo fiksuota vandentiekio avarija, dėl kurios buvo apgadintos buto laminuotų grindlenčių grindys. <...> Sulyginus grindų dangos lentelių ir paklojimo vaizdus, darytus 2015 m. ir 2017 m. gruodžio 21 d. matyti, kad visiškai sutampa lentelių raštas, paklojimo – supjaustymo, sudūrimų vietos.“ Atsižvelgiant į tai, Eksperto išvadoje nurodyta, kad po 2015 m. balandžio 24 d. vandentiekio avarijos buto laminuotų grindlenčių danga nebuvo pakeista. Pareiškėjas šiuos Eksperto teiginius ginčija teigdamas, kad grindys buvo pakeistos, nes per 2015 m. įvykį visas butas buvo užlietas ir vandens lygis siekė 2–3 cm, jeigu grindų danga nebūtų buvusi pakeista, būtų supelijęs visas butas. Lietuvos banko vertinimu, sulyginus minėtas 2015 m. ir 2017 m. įvykių nuotraukas, matyti, kad, kaip ir nurodyta Eksperto išvadoje, visiškai sutampa lentelių raštas, paklojimo, supjaustymo ir sudūrimų vietos. Iš pateiktų nuotraukų matyti, kad grindys yra identiškos, lentelių raštas visiškai vienodas. Todėl, nesant objektyvių Eksperto išvadą paneigiančių duomenų, nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo teiginiais, kad grindys buvo pakeistos po 2015 m. įvykio.

Vertinant Eksperto išvadoje nurodytus teiginius, kad pastato cokolinio aukšto, kuriame yra automobilių stovėjimo aikštelė, užliejimas negali turėti įtakos kokybiškai įrengtos perdangos ir ant jos esančių konstrukcijų sudrėkimui, pažymėtina, kad kasacinio teismo jurisprudencijoje išaiškinta, jog kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015). Pažymėtina, kad eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu jos duomenys neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių, ir jeigu eksperto išvados duomenys, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus ginčo šalių įrodymus, pažymėtina, kad Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, jog Eksperto išvados duomenys neprieštarauja kitiems žalos byloje esantiems įrodymams ir išplaukia iš tyrimo eigos, nes Ekspertas vertino ne tik pareiškėjo nurodytą įvykio versiją ir ar tokiu būdu galėjo atsirasti žala pareiškėjo turtui, tačiau ir vadovaudamasis disponuojama informacija nustatė, koku būdu ir kada atsirado žala, padaryta pareiškėjo grindims. Pažymėtina, kad objektyviais įrodymais nepagrįsti pareiškėjo paaiškinimai apie žalos atsiradimo aplinkybes bei apie grindų po 2015 m. įvykio keitimo aplinkybes negali paneigti Eksperto išvadoje nurodytų duomenų teisingumo. Atsižvelgiant į tai, kad vien pareiškėjo paaiškinimai apie įvykio, grindų keitimo ir žalos atsiradimo aplinkybes, nepateikiant šiuos duomenis patvirtinančių dokumentų arba kitų įrodymų, kurie leistų suabejoti Eksperto išvados įrodomąja galia ir patikimumu, nėra pakankamas pagrindas nuginčyti Eksperto išvadoje nurodytus duomenis.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei į tai, kad draudikas, vadovaudamasis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalimi, Lietuvos bankui pateikė Eksperto išvadą, kurioje aiškiai pažymėta, kad pastato cokolinio aukšto, kuriame yra automobilių parkavimo vietos, užliejimas negalėjo lemti kokybiškai įrengtos perdangos ir ant jos esančių konstrukcijų sudrėkimo, t. y., kad pareiškėjo grindų danga negalėjo sudrėkti dėl požeminės automobilių stovėjimo aikštelės užliejimo, taip pat įvertinus aplinkybę, kad Eksperto išvada nebuvo paneigta objektyviais įrodymais, darytina išvada, kad draudikas pagrindė nurodytas aplinkybes, kad Draudimo sutarties Nr. 1 galiojimo metu staiga ir netikėtai neįvyko joks draudžiamasis įvykis, dėl kurio pagal Draudimo sutartį Nr. 1 turi būti mokama draudimo išmoka. Nesant nustatyto draudžiamąjo įvykio, neatsiranda draudiko prievolė mokėti draudimo išmoką (CK 6.987 straipsnis). Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes ir remiantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visumą, darytina išvada, kad draudiko sprendimas nemokėti draudimo išmokos dėl pareiškėjo laminuotos grindlenčių dangos sugadinimų yra pagrįstas, todėl pareiškėjo reikalavimas išmokėti 2 300 Eur dydžio draudimo išmoką yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo M. B. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis turi teisę dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius